

Plantengeografische districten van Oost-België.

door: P. Roorda van Eysinga.

a. Het Ardens District.

Dit district ligt ten zuiden van de geul Samber en Maas, oostelijk sluit het aan op de Eifel en in het zuiden ligt het tegen het Bokken van Parijs. Het gehele district wordt onderverdeeld in:

1. de streek tussen Samber en Maas,
2. de Maasvallei van Givet tot Namen,
3. Condroz ten oosten van de Maas,
4. de Ardennen ten zuiden van de voorgenoemde delen.

Het deel dat in het algemeen genomen uitsteekt boven de 550 m grens wordt samengebracht in het District van de Hoge Ardennen.

Het Onderdistrict van de Ardennen bestaat uit zachtglooiende hoogvlakten, met een aanmerkelijk strenger klimaat dan de rest van België. Lemige gronden met de valleien ingesneden tot op de harde rotsen van kwartsieten en fylladen, die in het algemeen "zuur" verweren.

De bosbezetting op de hoogvlakte is duidelijk van drie typen: 1. hoogstammig bos op de grote massieven onder beheer van het Bestuur van Waters en Bossen; vooral beuk (haagbeuk; eik van ondergeslacht belang). 2. hoogstammig eiken (-berken-) bos, omgevormd uit laagstammig eikenhakhoutbos met een twintigjarige omloop tot in het begin van deze eeuw. 3. fijnspar-bos (*Picea abies*) als directe vervanging, ook ingeplant op de door de landbouw verlaten delen. De laatstgenoemde bossen zijn gemeentelijk of privé eigendom, waarbij de sombere fijnsparbossen reeds aanzienlijke oppervlakten bezetten. De ondergroei van deze bossen wordt vrijwel bepaald door de "zure en ruwe" humus, en is dus beperkt.

De jonge bodems en steenstortingen op de flanken van de hoogvlakten dragen in het algemeen bossen, die aanzienlijk rijker zijn. Op de jonge bodems groeit veel beuk, eik, esdoorn en

noorse esdoorn, haagbeuk, es en ruwe iep, en op de steenstor-
tingen veel es en esdoorn, tongvaren en naaldvaren. Op zuid-
en westhellingen groeit weinig beuk, op de koude noordhelling-
gen veel.

Grasheiden en Calluna-heiden komen nog als relict voor.
Ze zijn voortgekomen uit extensieve landbouwexploitatie en
meestal ingeplant met fijnspar.

Samenvattend: de plantengroei wordt gekenmerkt door de
aanwezigheid van submontane soorten.

b. District van de Hoge Ardennen.

Dit district omvat kleine gebieden boven 550 m, die worden
ingesloten in het onderdistrict van de Ardennen, namelijk de
Hoge Venen (Hautes Fagnes) tot 694 m, het Plateau des Tailles
tot 652 m. en het Plateau van Nassogne tot 581 m. Naast de
hoogte, vooral bepaald door het ruwe klimaat (gemiddeld meer
dan 90 - 100 vorstdagen per jaar; voor de Baraque de Michel
120 dagen) en de grote regenval van gemiddeld 1400 mm neerslag
per jaar (met de meeste neerslag in juni, en de minste in fe-
bruari, maart en april).

De bossen op leem zijn te vergelijken met die van het onder-
district van de Ardennen: eik (kreupelhout), beuk (hoogstam-
mig). Zij groeien slecht en regenereren moeilijk en zijn veel
ingeplant met fijnspar. Waar het bos uitvalt ontstaan berghei-
den en grasheiden of grasland met o.a. borstelgras (*Nardus*
stricta), bergvenkel (*Meum athamanticum*) en wolverlei (*Arnica*
montana). Dit is slechts relictsgewijs aanwezig, namelijk òf
omgezet in bemeste weilanden en hooilanden, òf ingeplant met
fijnspar.

Verder daarnaast de uitgestrekte hoogvenen: gewelfd- en
bult-hoogveen met o.a. veenmossen, eenarig wollegras (*Eriopho-
rum vaginatum*), veenbes (*Oxycoccus palustris*), lavendelheide
(*Andromeda polifolia*), kraaiheide (*Empetrum nigrum*), copheide
(*Erica tetralix*); weinig berkenbos met o.a. zachte beuk (*Betula*
pubescens), rijsbes (*Vaccinium uliginosum*), zwenster (*Tric-
talis europaea*); hellingveen met o.a. beenbreek (*Farthecium*

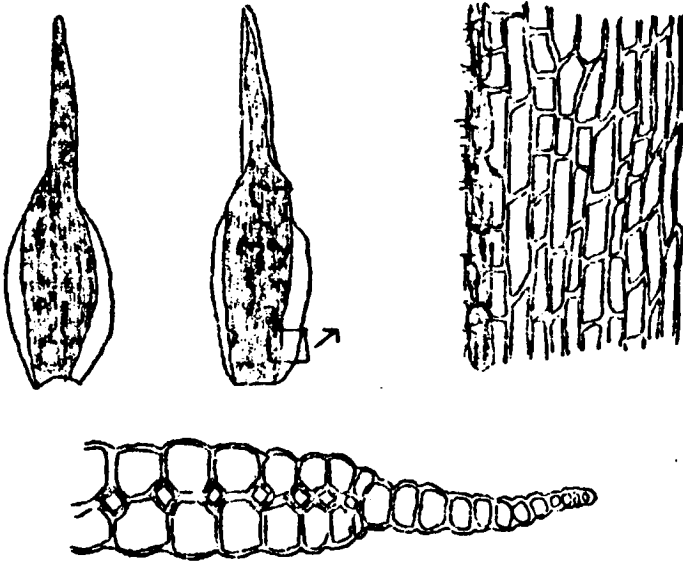
ossifragum), armbloemige zegge (*Carex pauciflora*); venige heiden met o.a. dophei (*Erica tetralix*), veenbies (*Scirpus cespitosus*); en bronnetjesvegetaties met veldrus (*Juncus acutiflorus*).

Dit district wordt gekenmerkt door het samengaan van submontane, montane, atlantische en boreale soorten, vaak tezamen voorkomend.

Literatuur:

Berghen, C. vanden, 19 ?, in: Bossier e.a., *Moderne Plantkunde*, Lier.

Visser, H.A., *De landschappen van het Benelux-gebied*, Aula-400.

Leucobryum juniperoideum

